

CHƯƠNG 2

SỬ MỆNH LỊCH SỬ CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN (Chương trình mới 2021)

SỨ MỆNH LỊCH SỬ CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN

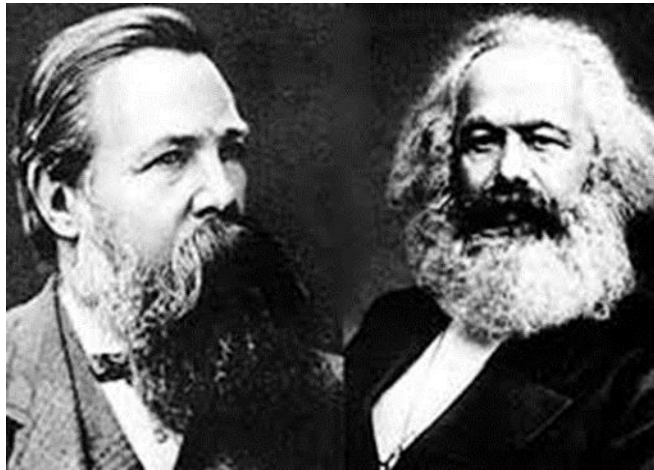

**I. QUAN ĐIỂM CƠ
BẢN CỦA CHỦ NGHĨA
MÁC-LÊNIN VỀ
GCCN VÀ SỨ MỆNH
LỊCH SỬ CỦA GCCN**

**II. GCCN VÀ
VIỆC THỰC HIỆN SỨ
MỆNH LỊCH SỬ CỦA
GCCN HIỆN NAY**

**III. SỨ MỆNH LỊCH
SỬ CỦA GIAI CẤP
CÔNG NHÂN VIỆT
NAM**

I. QUAN ĐIỂM CƠ BẢN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC-LÊNIN VỀ GIAI CẤP CÔNG NHÂN VÀ SỨ MỆNH LỊCH SỬ CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN

1.

Khái niệm và đặc
điểm của giai cấp
công nhân

2.

Nội dung và đặc
điểm sứ mệnh
lịch sử của giai
cấp công nhân

3.

Điều kiện quy
định sứ mệnh
lịch sử của giai
cấp công nhân

1. Khái niệm và đặc điểm của giai cấp công nhân

a. Khái niệm giai cấp công nhân

- Sự ra đời của giai cấp công nhân:

+ GCCN xuất thân từ rất nhiều các giai cấp và tầng lớp trong xã hội.

+ Là sản phẩm của nền đại công nghiệp.

C.MÁC VÀ PH. ĂNGGHEN:

“Vấn đề là ở chỗ tìm hiểu xem giai cấp vô sản thực ra là gì, và phù hợp với sự tồn tại của bản thân nó, giai cấp vô sản buộc phải làm gì về mặt lịch sử”

“Trong tất cả các giai cấp hiện đang đối lập với giai cấp tư sản thì chỉ có giai cấp vô sản là giai cấp thực sự cách mạng. Tất cả các giai cấp khác đều suy tàn và tiêu vong cùng với sự phát triển của đại công nghiệp, còn giai cấp vô sản lại là sản phẩm của bản thân nền đại công nghiệp”.

GIAI CẤP CÔNG NHÂN TRONG CHỦ NGHĨA TƯ BẢN

Phương diện
kinh tế - xã hội

Phương diện
chính trị - xã hội

GIAI CẤP CÔNG NHÂN TRONG CHỦ NGHĨA TƯ BẢN

**Phương diện kinh
tế - xã hội**


```
graph LR; A[Phương diện kinh tế - xã hội] --> B[Là sản phẩm và là chủ thể của nền sản xuất đại công nghiệp, GCCN là người lao động trực tiếp hay gián tiếp vận hành công cụ sản xuất có tính chất công nghiệp ngày càng hiện đại và xã hội hóa cao]; A --> C[Đặc điểm nổi bật: SX bằng máy móc, lao động có tính chất XHH, năng suất lao động cao...];
```

Là sản phẩm và là chủ thể của nền sản xuất đại công nghiệp, GCCN là người lao động trực tiếp hay gián tiếp vận hành công cụ sản xuất có tính chất công nghiệp ngày càng hiện đại và xã hội hóa cao

Đặc điểm nổi bật: SX bằng máy móc, lao động có tính chất XHH, năng suất lao động cao...

GIAI CẤP CÔNG NHÂN TRONG CHỦ NGHĨA TƯ BẢN

**Phương diện
kinh tế - xã hội**

**Phương diện
chính trị-xã hội**

GCCN không có sở hữu tư liệu
sản xuất chủ yếu của xã hội

Là lực lượng chính trị cơ bản
trong xã hội TBCN

GCCN đối kháng với GCTS ->
MT gay gắt với TS

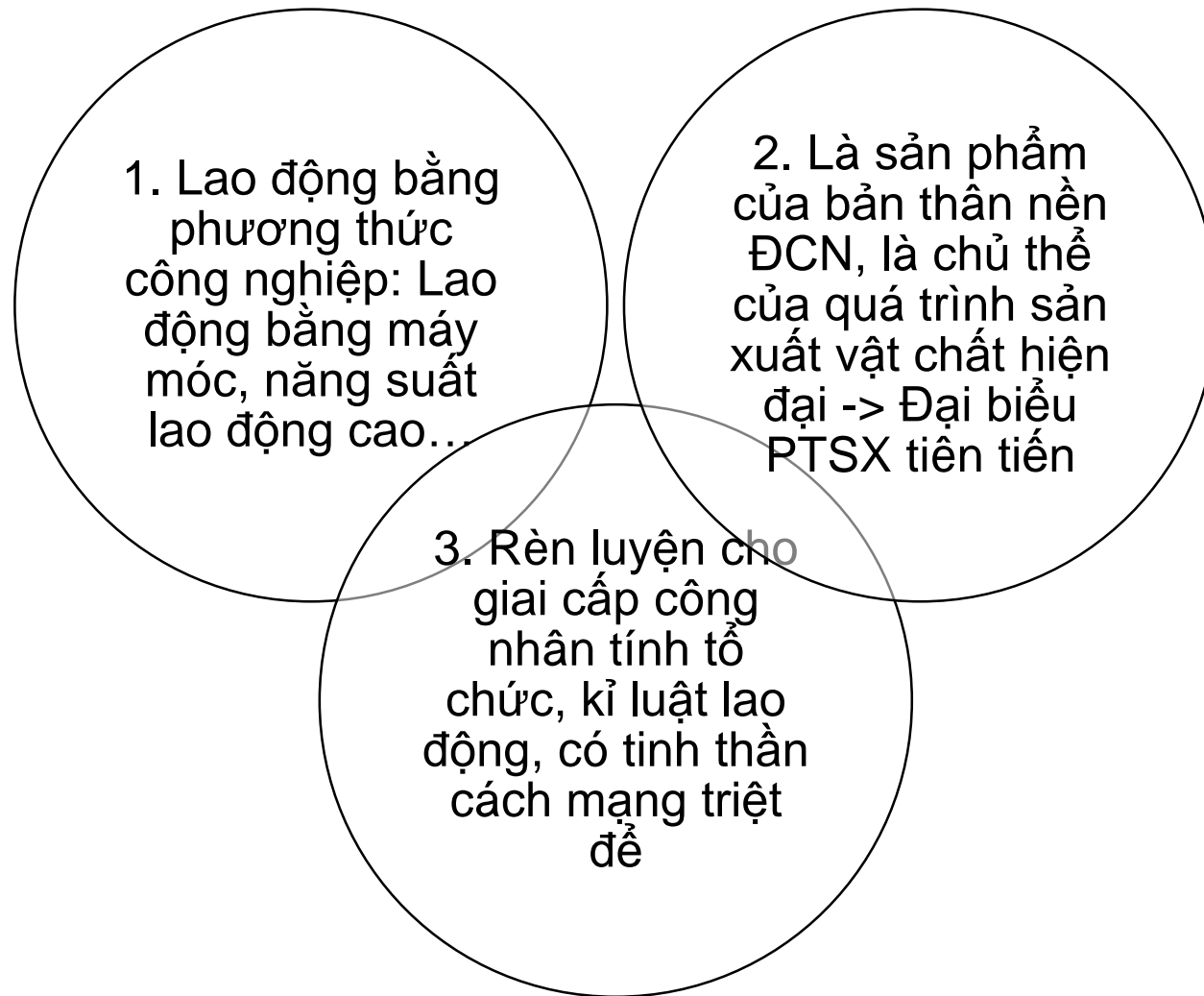
CÔNG XÃ PARI (1871)

KHÁI NIỆM GIAI CẤP CÔNG NHÂN

Giai cấp công nhân là tập đoàn xã hội, hình thành và phát triển cùng với quá trình phát triển của nền công nghiệp hiện đại; họ lao động bằng phương thức công nghiệp ngày càng hiện đại và gắn với quá trình sản xuất vật chất hiện đại, đại biểu cho PTSX mang tính xã hội hóa ngày càng cao. Họ là người làm thuê do không có TLSX, buộc phải bán sức lao động để sống và bị GCTS bóc lột (m); vì vậy lợi ích cơ bản của họ đối lập với lợi ích cơ bản của GCTS. Đó là giai cấp có sứ mệnh phủ định chế độ tư bản chủ nghĩa, xây dựng thành công CNXH và CNCS trên toàn thế giới.

b. Đặc điểm của giai cấp công nhân

2. Nội dung sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân

Nội dung sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân (*Những nhiệm vụ mà GCCN cần phải thực hiện*)

Sứ mệnh tổng quát: Thông qua chính đảng tiên phong, GCCN tổ chức, lãnh đạo NDLD đấu tranh xóa bỏ các chế độ người bóc lột người, xóa bỏ CNTB, giải phóng GCCN, NDLD khỏi mọi sự áp bức, bóc lột, nghèo nàn, lạc hậu, xây dựng XH CSCN văn minh.

GIAI CẤP CÔNG NHÂN PHẢI:

- NHẬN THỨC SMLS...
- LÃNH ĐẠO ...
- LIÊN MINH...

Nội dung sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân

Nội dung kinh tế

→ GCCN đại biểu cho quan hệ sản xuất mới – dựa trên chế độ công hữu về TLSX chủ yếu; ở những nước quá độ “bỏ qua” -> GCCN đóng vai trò nòng cốt giải phóng và thúc đẩy LLSX phát triển.

Nội dung chính trị-xã hội

→ Tiến hành cách mạng chính trị, lật đổ sự thống trị của giai cấp tư sản, thiết lập nhà nước của giai cấp công nhân và nhân dân lao động, xây dựng nền dân chủ XHCN

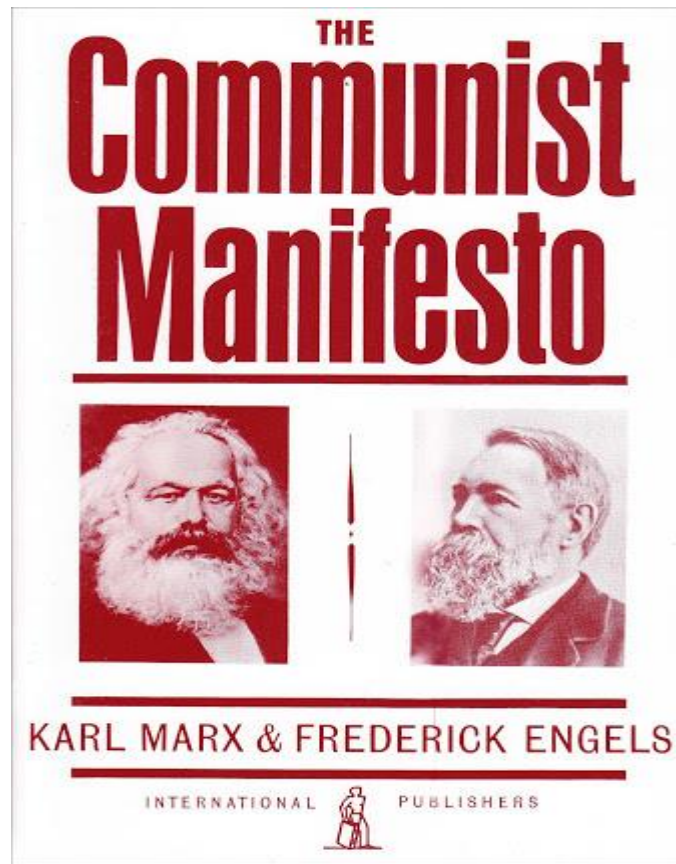
Nội dung văn hóa, tư tưởng

→ Tiến hành cách mạng về văn hóa, tư tưởng, xây dựng nền văn hóa mới, trên nền tảng hệ thống chính trị của giai cấp công nhân; phát triển văn hóa, xây dựng con người mới XHCN...

3. Những điều kiện quy định sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân

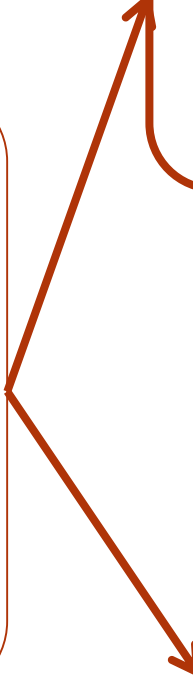

**Điều kiện
khách
quan**

**Điều kiện
chủ quan**

Điều kiện khách quan


```
graph LR; A[Điều kiện khách quan] --> B[Địa vị kinh tế - xã hội của giai cấp công nhân (GCCN là sản phẩm của nền đại công nghiệp, đại diện cho PTSX tiên tiến và LLSX hiện đại; cơ bản không có TLSX; lợi ích cơ bản đối lập trực tiếp với GCTS)]; A --> C[Địa vị chính trị - xã hội của giai cấp công nhân (Giai cấp tiên tiến; có tính tổ chức, kỷ luật cao; tinh thần cách mạng triệt để; có khả năng đoàn kết; bản chất quốc tế...)];
```

Địa vị kinh tế - xã hội của giai cấp công nhân (GCCN là sản phẩm của nền đại công nghiệp, đại diện cho PTSX tiên tiến và LLSX hiện đại; cơ bản không có TLSX; lợi ích cơ bản đối lập trực tiếp với GCTS)

Địa vị chính trị - xã hội của giai cấp công nhân (Giai cấp tiên tiến; có tính tổ chức, kỷ luật cao; tinh thần cách mạng triệt để; có khả năng đoàn kết; bản chất quốc tế...)

Điều kiện chủ quan

1. Sự phát triển của giai cấp công nhân về số lượng, chất lượng

2. Đảng cộng sản là nhân tố quan trọng nhất để giai cấp công nhân thực hiện thắng lợi SMLS

3. Sự liên minh giữa giai cấp công nhân với giai cấp nông dân và các tầng lớp lao động khác -> Giai cấp công nhân là người lãnh đạo.

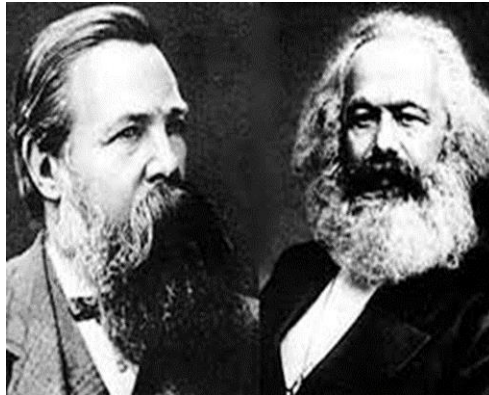

II. GIAI CẤP CÔNG NHÂN VÀ VIỆC THỰC HIỆN SỨ MỆNH LỊCH SỬ CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN HIỆN NAY

1

GIAI CẤP
CÔNG NHÂN
HIỆN NAY

2

THỰC HIỆN
SỨ MỆNH
LỊCH SỬ
CỦA GIAI
CẤP CÔNG
NHÂN TRÊN
THẾ GIỚI
HIỆN NAY

1. GIAI CẤP CÔNG NHÂN HIỆN NAY

Những điểm
tương đối ổn
định so với thế
kỷ XIX

Những biến đổi
và khác biệt của
giai cấp công
nhân hiện đại

Những điểm
tương đối ổn
định so với thế
kỷ XIX

1. GCCN hiện nay vẫn là lực
lượng sản xuất hàng đầu của xã
hội

2. GCCN hiện nay vẫn bị giai cấp
tư sản và chủ nghĩa tư bản bóc lột
giá trị thặng dư -> Mâu thuẫn gay
gắt.

3. Phong trào cộng sản và công
nhân là lực lượng đi đầu trong đấu
tranh vì hòa bình, hợp tác và phát
triển, vì dân sinh, dân chủ và tiến
bộ xã hội và CNXH.

**Những biến đổi
và khác biệt của
giai cấp công
nhân hiện đại**

1. Xu hướng “trí tuệ hóa” tăng nhanh -> Gắn liền với CMKH và công nghệ hiện đại -> Nền sản xuất và dịch vụ hiện đại đòi hỏi người lao động phải có hiểu biết sâu rộng tri thức và kỹ năng nghề nghiệp.

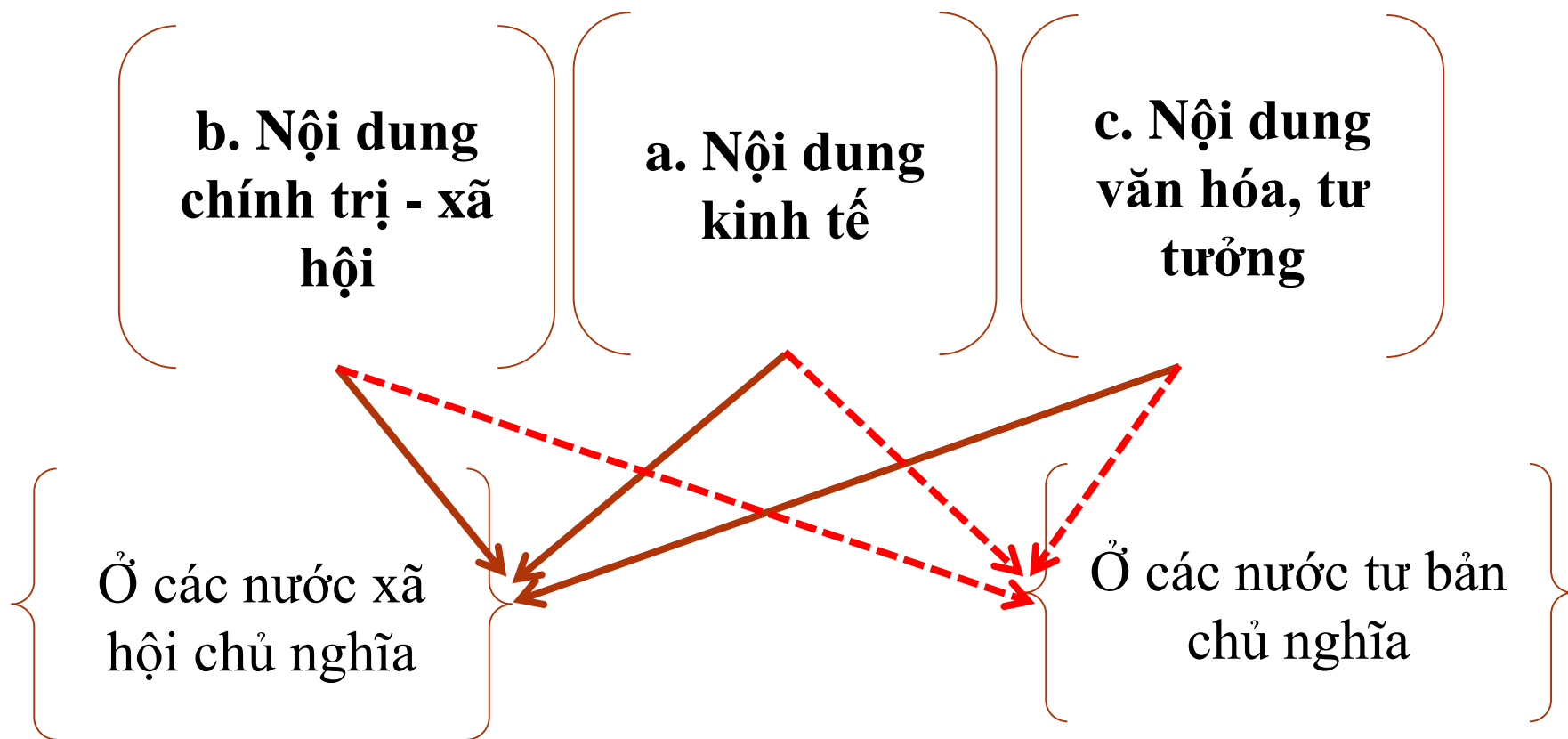
2. Xu hướng “trung lưu hóa” gia tăng -> CNTB điều chỉnh nhất định về phương thức quản lý -> Chế độ cổ phần hóa, “trung lưu hóa”...

3. Là giai cấp giữ vai trò lãnh đạo, ĐCS – đội tiên phong của GCCN, giữ vai trò cầm quyền trong quá trình xây dựng CNXH ở một số nước đi theo con đường XHCN

-> Giai cấp công nhân hiện nay vẫn là giai cấp lao động làm thuê, bị bóc lột bởi giai cấp tư sản với mức độ nặng nề, bằng các thủ đoạn, hình thức tinh vi hơn. Chủ nghĩa tư bản dù phát triển ở trình độ hiện đại vẫn không hề thay đổi bản chất bóc lột. Giai cấp công nhân đấu tranh chống lại sự bóc lột, áp bức, thống trị của giai cấp tư sản và chủ nghĩa tư bản là một tất yếu.

2. THỰC HIỆN SỨ MỆNH LỊCH SỬ CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN TRÊN THẾ GIỚI HIỆN NAY

a. Về kinh tế

- Giai cấp công nhân trong CNTB: Do sự phát triển nền sản xuất hiện đại -> Tạo điều kiện để phát huy vai trò của GCCN trong các cuộc đấu tranh vì dân sinh, dân chủ, tiến bộ xã hội và CNXH.
- Mâu thuẫn VS và TS diễn ra gay gắt -> Thúc đẩy cuộc đấu tranh chống áp bức, bóc lột -> Xác lập một trật tự xã hội mới công bằng và bình đẳng -> từng bước thực hiện SMLS của GCCN trong lĩnh vực kinh tế.

b. Về chính trị

Ở các nước tư bản chủ nghĩa: Mục tiêu đấu tranh trực tiếp của giai cấp công nhân là chống bất công và bất bình đẳng xã hội, đòi quyền dân sinh, dân chủ và tiến bộ xã hội. Mục tiêu lâu dài là giành chính quyền về tay giai cấp công nhân và nhân dân lao động. Điều đó, được nêu rõ trong Cương lĩnh chính trị của các đảng cộng sản ở các nước tư bản chủ nghĩa hiện nay.

Ở các nước xã hội chủ nghĩa: Dưới sự lãnh đạo của Đảng cộng sản, giai cấp công nhân tiếp tục sự nghiệp cải cách, đổi mới để xây dựng chủ nghĩa xã hội, xây dựng đảng cầm quyền trong sạch, vững mạnh, thực hiện thành công sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa...

c. Về văn hóa, tư tưởng

Đấu tranh về ý thức hệ giữa hệ giá trị của giai cấp công nhân với hệ giá trị của giai cấp tư sản. Đấu tranh để bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng cộng sản, giáo dục nhận thức và củng cố niềm tin khoa học đối với lý tưởng, mục tiêu của chủ nghĩa xã hội cho giai cấp công nhân và nhân dân lao động, giáo dục và thực hiện chủ nghĩa quốc tế chân chính của giai cấp công nhân trên cơ sở phát huy chủ nghĩa yêu nước và tinh thần dân tộc.

III. SỨ MỆNH LỊCH SỬ CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN VIỆT NAM

1

Đặc điểm
của giai cấp
công nhân
Việt Nam

2

Nội dung sứ
mệnh lịch
sử của giai
cấp công
nhân Việt
Nam hiện
nay

3

Phương
hướng và
giải pháp
xây dựng cấp
công nhân
Việt Nam
hiện nay

1. Đặc điểm của giai cấp công nhân Việt Nam

QUAN NIỆM VỀ GIAI CẤP CÔNG NHÂN VIỆT NAM

“Giai cấp công nhân Việt Nam là một lực lượng xã hội to lớn, đang phát triển, bao gồm những người lao động chân tay và trí óc, làm công hưởng lương trong các loại hình sản xuất kinh doanh và dịch vụ công nghiệp hoặc sản xuất, kinh doanh, dịch vụ có tính chất công nghiệp”.

(ĐCSVN, Văn kiện Hội nghị lần thứ sáu BCHTW khóa X, Nxb CTQG, HN, 2008, tr.43)

Đặc điểm của giai cấp công nhân Việt Nam

Về sự ra đời

Gắn với chính sách khai thác thuộc địa của thực dân Pháp; ra đời trước giai cấp tư sản

Về nguồn gốc xã hội

Chủ yếu xuất thân từ nông dân và các tầng lớp lao động khác

Về quan hệ với các giai tầng

Đối kháng với tư bản thực dân Pháp và bè lũ tay sai, liên minh với nông dân, trí thức

Về tư tưởng, chính trị

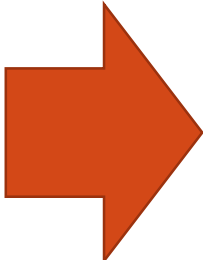
Là lực lượng chính trị tiên phong để lãnh đạo cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc

Giai cấp công nhân
Việt Nam hiện nay

1. Tăng về số lượng, chất lượng, đi đầu trong sự nghiệp CNH, HĐH...

2. Đa dạng về cơ cấu nghề nghiệp, có mặt trong mọi thành phần kinh tế...

3. Hình thành đội ngũ công nhân tri thức: được đào tạo, có học vấn, được rèn luyện trong thực tiễn, là lực lượng chủ đạo trong cơ cấu giai cấp công nhân

Để thực hiện SMLS của GCCN VN -> Xây dựng phát triển GCCN lớn mạnh, hiện đại, phải đặc biệt coi trọng công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, làm cho Đảng lãnh đạo, cầm quyền thực sự trong sạch, vững mạnh...

2. Nội dung sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân Việt Nam hiện nay

Về kinh tế

Về chính trị

Về văn hóa tư tưởng

- *Nội dung kinh tế*: Giai cấp công nhân là nguồn nhân lực lao động chủ yếu tham gia phát triển nền KTTT định hướng XHCN; là lực lượng đi đầu trong sự nghiệp đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, làm cho nước ta trở thành một nước công nghiệp theo hướng hiện đại, định hướng xã hội chủ nghĩa....

- *Nội dung chính trị - xã hội*: Giữ vững và tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, giữ vững bản chất giai cấp công nhân của Đảng, giai cấp công nhân cùng với nhân dân lao động dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản củng cố và hoàn thiện hệ thống chính trị xã hội chủ nghĩa, xây dựng nhà nước của dân, do dân, vì dân, xây dựng nền dân chủ xã hội chủ nghĩa; bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa.

**NHỮNG TRUYỀN THÔNG VỀ VANG
CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM**

- *Nội dung văn hóa, tư tưởng:* Xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, nội dung cốt lõi là xây dựng con người mới xã hội chủ nghĩa. Bảo vệ sự trong sáng của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, chống lại những quan điểm sai trái, sự xuyên tạc của các thế lực thù địch, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội.

3.3. Phương hướng và giải pháp xây dựng cấp công nhân Việt Nam hiện nay

PHƯƠNG HƯỚNG

Quan tâm giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng, phát triển giai cấp công nhân cả về số lượng và chất lượng

Nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ học vấn, chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp, tác phong công nghiệp, kỷ luật lao động của công nhân.

Bảo đảm việc làm, nhà ở, các công trình phúc lợi phục vụ cho công nhân

Sửa đổi, bổ sung các chính sách, pháp luật về tiền lương, bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế, bảo hiểm thất nghiệp,... để bảo vệ quyền lợi, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của công nhân

5 GIẢI PHÁP

1. Nâng cao nhận thức, kiên định quan điểm giai cấp công nhân là giai cấp lãnh đạo cách mạng thông qua đội tiên phong là Đảng Cộng sản Việt Nam

2. Xây dựng giai cấp công nhân lớn mạnh gắn kết hữu cơ với xây dựng, phát huy sức mạnh của liên minh giai cấp công nhân với giai cấp nông dân và đội ngũ trí thức dưới sự lãnh đạo của Đảng

5 GIẢI PHÁP

3. Thực hiện chiến lược xây dựng giai cấp công nhân lớn mạnh, gắn kết chặt chẽ với chiến lược phát triển kinh tế - xã hội, công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, hội nhập quốc tế. Xử lý đúng đắn mối quan hệ giữa tăng trưởng kinh tế với thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội và chăm lo xây dựng giai cấp công nhân; đảm bảo hài hòa lợi ích giữa công nhân, người sử dụng lao động, Nhà nước và toàn xã hội; không ngừng nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của công nhân, quan tâm giải quyết kịp thời những vấn đề bức xúc, cấp bách của giai cấp công nhân.

5 GIẢI PHÁP

4. Đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao trình độ mọi mặt cho công nhân, không ngừng trí thức hóa giai cấp công nhân là một nhiệm vụ chiến lược. Đặc biệt quan tâm xây dựng thế hệ công nhân trẻ, có học vấn, chuyên môn và kỹ năng nghề nghiệp cao, ngang tầm khu vực và quốc tế, có lập trường giai cấp và bản lĩnh chính trị vững vàng, trở thành bộ phận nòng cốt của giai cấp công nhân.

5. Xây dựng giai cấp công nhân lớn mạnh là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, của toàn xã hội và sự nỗ lực vươn lên của bản thân mỗi người công nhân, sự tham gia đóng góp tích cực của người sử dụng lao động.